

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата педагогічних наук, доцента
Дудікової Лариси Володимирівни на дисертаційне дослідження
*Любінської Ориси Іванівни «Формування професійної
компетентності майбутніх бакалаврів з лабораторної медицини у
вищих навчальних закладах»*, поданої на здобуття наукового
ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю **13.00.04 –
теорія і методика професійної освіти**

У період реформування національної системи охорони здоров'я особливо зростає актуальність забезпечення якості підготовки, підвищення кваліфікації та перепідготовки медичних працівників. На необхідності реформування медичної галузі відповідно до Європейського плану дій наголошується в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС. У зв'язку з цим Міністерство охорони здоров'я запропонувало Національну стратегію реформування системи охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року. Серед пріоритетних завдань даний документ визначає підвищення якості підготовки медичних фахівців, інтеграцію медичної освіти і науки, покращення медичної допомоги населенню, а також забезпечення конкурентоспроможності випускників медичних закладів вищої освіти на вітчизняному та міжнародному ринках праці.

Одним із важливих напрямів підвищення якості клінічної медицини є підготовка високопрофесійних компетентних фахівців із лабораторної діагностики, які володіють аналітичним мисленням, високоерудовані в галузі медицини і фармації. Фахівці з лабораторної діагностики зазвичай мають кваліфікацію бакалавра. У своїй професійній діяльності вони повинні вміти використовувати сучасні методи, методики, технології дослідження, а також оперувати новітнім обладнанням, апаратурою, приладами, аналізаторами в лабораторіях різного профілю. Формування професійної компетентності є

неодмінною складовою їхньої професійної підготовки у закладі вищої освіти, яка спрямована на всебічний розвиток особистості майбутнього фахівця, його ефективну й усвідомлену діяльність.

Автор наводить низку суперечностей, які доводять, що наявна система підготовки фахівців із лабораторної медицини не забезпечує виконання зазначених цілей і пропонує один із шляхів її розв'язання – визначення, теоретичне обґрунтування моделі формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини у закладах вищої освіти та педагогічних умов її реалізації.

Дисертантка достатньо обґрунтовано довела актуальність теми дисертаційного дослідження, правильно визначила об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, а відповідно й теоретичну основу, джерелознавчу базу і ґрунтовно окреслила комплекс методів та сутність основних результатів дослідження.

На основі аналізу теоретичного й практичного стану проблеми дисертантка виокремлює такі завдання: проаналізувати стан дослідженості проблеми професійної підготовки майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини в педагогічній теорії та практиці; визначити структуру професійної компетентності бакалаврів із лабораторної медицини і запропонувати критерії визначення та рівні її сформованості; розробити й апробувати модель формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини у закладах вищої освіти; обґрунтувати й експериментально перевірити педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини в закладах вищої освіти; розробити і впровадити методiku формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини; підготувати навчально-методичний супровід професійної підготовки майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини.

За даних умов можна стверджувати, що тема дисертаційного дослідження О.І. Любінської актуальна та важлива для теорії і методики професійної освіти.

Позитивно, що у дисертації висвітлено теоретичне обґрунтування і запропоновано нове вирішення проблеми формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини у закладах вищої освіти. Основні положення дослідження теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено. Отримані результати підтвердили правильність висунутої у роботі гіпотези. Реалізація мети та завдання дає підстави сформулювати загальні висновки та рекомендації.

Для успішного розв'язання завдань дослідження О.І. Любінська використала теоретичні й емпіричні методи дослідження, серед яких варто відзначити моделювання процесу формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини у закладах вищої освіти, порівняльний аналіз і прогнозування результатів.

Автор є переконливим в обґрунтуванні методологічних і теоретичних основ дослідження, які подано у вступі. У межах останнього, крім того, відзначено наукову новизну, теоретичну й практичну значущість роботи; відображено ступінь апробації та рівень впровадження результатів; подано загальну інформацію про власну видавничу діяльність за проблемою дослідження.

У першому розділі дисертанткою здійснено аналіз проблеми формування, сучасний стан професійної підготовки майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини в Україні та за кордоном. Автор дослідила теоретичні основи формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини у ЗВО, а також обґрунтувала її структуру.

У другому розділі дисертантка розробила модель і обґрунтувала педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини. Автор визначила критерії та рівні

сформованості професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини та запропонувала методику поетапного формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини у закладах вищої освіти.

Розроблену структурно-функціональну модель формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини у ЗВО слід розглядати як системоутворювальний фактор, як повний набір знань, умінь і навичок, а також основних життєзабезпечувальних систем у становленні професійно-важливих якостей, зібраних воедино, враховуючи спеціалізовані методичні напрямки діяльності фахівця. Дисертантка запропонувала авторську методику поетапного формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини, яка передбачає комплексне впровадження та використання різноманітних методів (пізнавальних, тренувальних, контролю) і технологій (інтерактивних, ігрових, інформаційно-комунікаційних, контекстного навчання) у професійній підготовці.

У третьому розділі дисертанткою подано методику проведення та етапи експериментальної роботи, результати педагогічного експерименту, проаналізовано їх статистичну достовірність і виконано інтерпретацію одержаних даних

Експериментальний матеріал третього розділу свідчить про те, що автор володіє методами якісного й кількісного аналізу дослідження. Розроблені анкети, завдання дали змогу виявити сформованість професійної компетентності майбутніх бакалаврів у закладах вищої освіти. Результати експериментальної роботи доводять доцільність впровадження у навчально-виховний процес розробленої педагогічної моделі та впровадження педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини у ЗВО.

Висновки до роботи базуються на результатах дослідження і висвітлюють її сутність. У процесі дослідження дисертантці вдалося

вирішити поставлені завдання. Матеріали дисертаційного пошуку відображені в наукових статтях. Результати дослідження доповідалися на наукових конференціях. Автором опубліковано 9 статей (із них 5 – у вітчизняних наукових фахових виданнях, 1 – в закордонному періодичному виданні, 1 – в закордонному виданні, 2 – у наукових виданнях).

Усе вищевикладене дає підстави стверджувати, що результати дослідження пройшли належну апробацію, їх вірогідність доведено.

Педагогічною громадськістю вищих медичних навчальних закладів можуть використовуватись запропоновані теоретичні положення, експериментальні дані, висновки при підготовці та проведенні навчальних занять, науково-методичних семінарів, для створення навчально-методичних посібників з проблем, відповідно до зазначених у дослідженні. Науково-педагогічним працівникам вищих навчальних закладів, що займаються підготовкою фахівців у галузі лабораторної медицини, варто розвинути відповідні дослідження.

Дисертаційне дослідження О.І. Любінської оцінюється позитивно, але водночас із цим вважаємо за потрібне висловити певні зауваження та рекомендації, а саме:

1. Обґрунтування актуальності теми було би більш переконливим, якби автор у вступі лаконічно представила основні результати аналізу стану практики підготовки майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини, назвала основні проблеми у цьому процесі та причини, що спонукають переглянути усталені засади забезпечення якості професійної підготовки студентів-медиків в умовах євроінтеграції

2. Дисертаційне дослідження було б більш презентабельним, якби, враховуючи умови кредитно-модульної системи навчання, в ньому було проаналізовано європейський досвід формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини у ЗВО.

3. Оскільки одним із завдань дослідження було запропонувати критерії визначення професійної компетентності бакалаврів із лабораторної медицини та рівні її сформованості, логічно було би цю роботу оформити в окремий підрозділ.

4. У тексті автореферату автором дослідження ототожнюються поняття «формування професійної компетентності» та «формування готовності студентів до професійної діяльності». (с. 10).

5. Під час проведення формувального експерименту, на нашу думку, необхідно було виявити залежність ефективності розроблених дисертанткою педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини від індивідуальних особливостей студентів. У кожного студента виявляються індивідуально такі важливі характеристики, як особливості ціннісних орієнтацій, мотивації, темпераменту, мислення тощо. У цьому контексті доцільно прослідкувати динаміку кожного студента формування досліджуваного феномена.

7. Беручи до уваги практичну значимість дослідження, бажано було б у дисертації та авторефераті розкрити методичні рекомендації щодо формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів із лабораторної медицини як для викладачів, так і для студентів.

8. Текст автореферату та дисертації містить деякі мовні огріхи, зокрема трапляються повтори, мовностилістичні погрішності, неточності у використанні розділових знаків. Інколи текст переобтяжений ускладненими конструкціями, які заважають належним чином сприймати думку.

Проте, висловлені міркування не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації О.І. Любінської, яка містить всі ознаки кваліфікаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук.

Таким чином, можна зробити висновок, що дисертація Любінської Ориси Іванівни «Формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів з лабораторної медицини у вищих навчальних закладах» є завершеним науковим дослідженням з актуальної проблеми, яке має теоретичне й практичне значення, містить наукову новизну, а отримані у дисертації науково-обґрунтовані результати в сукупності вирішують конкретну наукову проблему підвищення якості професійної підготовки майбутніх лікарів.

Дисертаційна робота заслуговує позитивної оцінки, відповідає всім вимогам пп. 9, 11, 12 та 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567, зі змінами та доповненнями, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 р. № 656 та від 30.12.2015 р. № 1159, а її автор – Любінська Орися Іванівна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

завідуюча кафедри іноземних мов з курсом латинської мови та медичної термінології
Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова,
кандидат педагогічних наук, доцент

Л.В. Дудікова

Л.В. Дудікова

Підпис *Дудікової Л.В.*
завіряю
Сот-МСП відділу кадрів
Вінницького національного
медичного університету
імені М.І. Пирогова
Л.В. Дудікова
26 XI 2018